

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr.1g/2019

privind excepția de neconstituționalitate
a articolului 326 alineatele (1), (1¹) și (2) din Codul penal
(*traficul de influență*)

CHIȘINĂU

14 ianuarie 2019

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Mihai POALELUNGI, *președinte*,
dnei Raisa APOLSCHII,
dlui Aurel BĂIEȘU,
dlui Corneliu GURIN,
dlui Artur REȘETNICOV,
dlui Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dnei Ludmila Chihai, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă pe 2 ianuarie 2019,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 14 ianuarie 2019 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolului 326 alineatele (1), (1¹) și (2) din Codul penal, ridicată de către dl Victor Tatarciuc, parte în dosarul nr. 1a-699/17, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională pe 2 ianuarie 2019, de către un complet de judecată din cadrul Curții de Apel Chișinău (Xenofon Ulianovschi, Igor Mânăscurtă, Silvia Vrabii), în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul central, din 10 aprilie 2017, dl Victor Mihail Tatarciuc a fost găsit vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de articolul 326 alin. (2) [*traficul de influență*] din Codul penal. Această sentință a fost contestată cu apel.

4. În cadrul procedurii apelului, dl Victor Tatarciuc a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 326 alineatele (1), (1¹) și (2) din Codul penal. Acest articol reglementează caracterul penal al faptei de trafic de influență.

5. Prin încheierea din 17 decembrie 2018, Curtea de Apel Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 22 Neretroactivitatea legii

„Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

7. Prevederile relevante ale Codului penal al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002, sunt următoarele:

Articolul 326 Traficul de influență

„(1) **Pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de bani, titluri de valoare, servicii, privilegii, alte bunuri sau avantaje, pentru sine sau pentru o altă persoană, de către o persoană care are influență sau care susține că are influență asupra unei persoane publice, persoane cu funcție de demnitate publică, persoane publice străine, funcționar internațional, pentru a-l face să îndeplinească sau nu ori să întârzie sau să grăbească îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale, indiferent dacă asemenea acțiuni au fost sau nu săvârșite,**

se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 3000 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(1¹) **Promisiunea, oferirea sau darea unei persoane, personal sau prin mijlocitor, de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje enumerate la alin.(1), pentru aceasta sau pentru o altă persoană, când respectiva persoană are sau susține că are o influență asupra unei persoane publice, persoane cu funcție de demnitate publică, persoane publice străine, funcționar internațional, în scopul indicat la alin.(1),**

se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 3000 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) **Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (1¹):**

- b) săvârșite de două sau mai multe persoane;
- c) săvârșite cu primirea de bunuri sau avantaje în proporții mari;
- d) urmate de influența promisă sau de obținerea rezultatului urmărit

se pedepesc cu amendă în mărime de la 3000 la 4000 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 6 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 10000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(3) **Acțiunile prevăzute la alin.(1), (1¹) sau (2), săvârșite:**

- a) cu primirea de bunuri sau avantaje în proporții deosebit de mari;
- b) în interesul unui grup criminal organizat sau al unei organizații criminale,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 7000 la 12000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(4) Persoana care a promis, a oferit sau a dat bunuri ori servicii enumerate la alin.(1) este liberată de răspundere penală dacă ele i-au fost extorcate sau dacă persoana s-a autodenunțat neștiind că organele de urmărire penală sînt la curent cu infracțiunea pe care a săvîrșit-o.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

8. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul a susținut că dispozițiile articolului 326 alineatele (1), (1¹) și (2) din Codul penal conțin formulări vagi și imprevizibile, care pot fi aplicate în mod arbitrar. Autorul sesizării a menționat că legea penală nu definește în mod clar statutul „persoanei care susține că are influență asupra unei persoane publice”, iar textele „promisiunea” și „susține că are o influență” sunt redactate în mod imprecis, deoarece nu este clar în ce măsură sunt afectate valorile sociale ocrotite de legea penală.

9. În opinia autorului excepției, prevederile contestate sunt contrare dispozițiilor articolelor 22 și 23 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

10. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

11. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Codului penal al Republicii Moldova, ține de competența Curții Constituționale.

12. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către dl Victor Tatarciuc, parte în dosarul nr. 1a-699/17, pendinte la Curtea de Apel Chișinău. Sesizarea este formulată de către un subiect căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

13. Curtea observă că, deși s-a solicitat controlul constituționalității articolului 326 alineatele (1), (1¹) și (2) din Codul penal, în realitate, autorul sesizării critică textele „persoanei care susține că are influență asupra unei persoane publice”, „promisiunea” și „susține că are o influență” din norma enunțată.

14. Curtea reține că autorul excepției a pretins că prevederile contestate conțin formulări vagi și imprevizibile, care pot fi aplicate în mod arbitrar și, prin urmare, contravin articolelor 22 și 23 din Constituție.

15. Cu referire la afirmațiile autorului sesizării potrivit cărora dispozițiile articolului 326 din Codul penal nu definesc în mod clar statutul „persoanei care susține că are influență asupra unei persoane publice”, fapt care, în opinia sa, permite aplicarea arbitrară a acestui text de lege, Curtea constată că norma criticată utilizează formula generală „respectiva persoană” când se referă la

traficantul de influență. Legislatorul nu impune condiții speciale față de acest subiect.

16. Singura condiție impusă de legislator pentru traficantul de influență este ca acesta să fie o persoană care are influență sau care susține că are influență asupra unei persoane publice. Astfel, traficantul de influență are poziția unei persoane din exterior, în sensul că „el însuși nu poate lua deciziile, însă se folosește în mod ilegal de influența sa reală sau pretinsă asupra altor persoane” (Raportul explicativ al Convenției penale a Consiliului Europei privind corupția, § 66).

17. În acest sens, rațiunea unor asemenea condiții față de traficantul de influență este justificată de faptul că prin incriminarea acestei infracțiuni legislatorul a urmărit să sancționeze persoanele din anturajul factorului de decizie susceptibil de influențare. În sens restrâns, acest anturaj poate fi format în mare parte din persoane publice care-și pot exercita influența asupra decidentului, cu condiția ca această influență să nu se bazeze pe raporturi de subordonare. Privit *lato sensu*, anturajul decidentului în sensul traficului de influență se extinde la orice persoană fizică care îndeplinește condițiile generale ale unui traficant, așa cum au fost descrise la § 16 *supra* și după cum urmează la § 19 *infra*. Prin urmare, Curtea reține că textul „persoană [...] susține că are o influență asupra unei persoane publice” de la articolul 326 din Codul penal este redactat cu suficientă precizie, fiind conform cu dispozițiile articolelor 22 și 23 din Constituție.

18. Cu referire la argumentele autorului excepției de neconstituționalitate, potrivit cărora textele „promisiunea” și „susține că are o influență” de la articolul 326 alin. (1¹) din Codul penal sunt redactate în mod imprecis, deoarece nu este clar în ce măsură sunt afectate valorile sociale ocrotite de legea penală dacă cumpărătorul de influență nu își îndeplinește promisiunea și traficantul de influență nu influențează pe nimeni, Curtea reține că problema abordată de autorul sesizării se rezumă la momentul de consumare a infracțiunii. În acest sens, Curtea menționează că textul „promisiunea” de la articolul 326 alin. (1¹) din Codul penal reprezintă una dintre modalitățile normative de săvârșire a infracțiunii prin care nu se incriminează orice promisiune făcută de cumpărătorul de influență traficantului de influență, ci promisiunea de bani, titluri de valoare, servicii, privilegii, alte bunuri sau avantaje. Interpretarea textuală a termenului „a promite” semnifică, în acest context, asumarea obligației de a face ceva. De asemenea, Curtea observă că legislatorul nu a stabilit condiții referitoare la forma de exteriorizare a promisiunii, este important ca aceasta să fie clară pentru traficantul de influență, fără a fi necesară acceptarea acesteia.

19. Pe de altă parte, Curtea observă că prin textul „susține că are o influență” de la articolul 326 alin. (1¹) din Codul penal legislatorul s-a referit la influența ipotetică a traficantului de influență față de factorul de decizie susceptibil de influențare. În acest sens, Curtea reține că rațiunea unei asemenea reglementări se bazează pe faptul că infracțiunea de trafic de influență nu se referă doar la influența reală, ci se extinde și în privința cazurilor în care doar se susține existența unei influențe neexercitate încă. De asemenea, Curtea constată că această pretinsă influență a traficantului nu cade sub incidența legii penale atât timp cât ea nu este însoțită de pretinderea,

acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de bani, titluri de valoare, servicii, privilegii, alte bunuri sau avantaje, pentru sine sau pentru o altă persoană. Mai mult, influența pe care traficantul pretinde că o are asupra decidentului trebuie să fie credibilă pentru cumpărătorul de influență și, în același timp, realizabilă, neavând importanță dacă influența este exercitată sau dacă produce rezultatul scontat, fapt care presupune că infracțiunile prevăzute de articolul 326 alineatele (1) și (1¹) din Codul penal sunt formale.

20. Curtea reține că incriminarea traficului de influență corespunde principiului necesității unei pedepse, având în vedere că, prin înțelegerea stabilită (*quid pro quo*), cumpărătorul de influență crede că influența va fi exercitată în mod efectiv de către traficant și, ca rezultat, persoana publică va adopta o decizie favorabilă pentru acesta. În consecință, Curtea menționează că înțelegerea dintre cumpărătorul de influență și traficantul de influență are relevanță sub aspect penal, deoarece această înțelegere are la bază scopul de a corupe. Astfel, legislatorul a considerat că negocierea în sine a influenței creează o neîncredere a cetățenilor în imparțialitatea persoanelor publice, fapt care reclamă reglementarea infracțiunii într-un mod independent de producerea anumitor consecințe (e.g. acceptarea promisiunii; realizarea influenței).

21. Așadar, Curtea reține că dispozițiile contestate sunt redactate cu suficientă precizie, în conformitate cu prevederile articolelor 22 și 23 din Constituție.

22. Prin urmare, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 326 alineatele (1), (1¹) și (2) din Codul penal este nefondată.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* excepția de neconstituționalitate a articolului 326 alineatele (1), (1¹) și (2) din Codul penal, ridicată de către dl Victor Tatarciuc, parte în dosarul nr. 1a-699/17, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

Chișinău, 14 ianuarie 2019

DCC nr. 2

Dosarul nr. 1g/2019